

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ		044/56-15 14 беттің 1 беті

«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ
жанындағы медицина колледжі
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы

«Бекітемін»
Медициналық колледжінің директоры
М.А. Отыншиев
«31» _____ 2018ж.

Жұмыс оқу бағдарламасы

Пән: «Неврология»
Курс: 4
Мамандығы: 0301000 «Емдеу ісі»
Біліктілігі: 0301013 «Фельдшер»
Сағат саны: 36 сағат
Теория: 12 сағат
Тәжірибе: 24 сағат

Шымкент 2018ж.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ		044/56-15 14 беттің 2 беті

Жұмыс оқу бағдарламасы ҚРЖМББС мен үлгілік кәсіптік оқу бағдарламасына өзгертулер мен толықтырулар енгізу туралы ҚР ДСЖӘД министрлігінің 29.07.2016ж. № 661 бұйрығына сәйкес және ҚР ДС министрінің 5. 08. 2010ж. № 604 бұйрығымен бекітілген үлгілік оқу бағдарламасы негізінде құрастырылды.

Кафедра мәжілісінде қаралды
 Хаттама №1«12» 08 2018 ж.

Кафедра меңгерушісі, м.ғ.к. профессор м.а., Н.А. Жаркинбекова

«ОҚМА» АҚ жанындағы медицина колледжінің
 әдістемелік кеңес мәжіліс бекітілді.
 Хаттама №1«31» 08 2018ж.

Әдістемелік кеңес төрайымы Н.Р. Джуманкулова

Дайындаған оқытушы Х.А. Сайтмуратов

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ		044/56-15 14 беттің 3 беті

Мазмұны

1. Түсіндірме жазба
2. Пәнді оқытудың жоспарлы нәтижелері
3. Пәннің мазмұны және тақырыптық жоспары
4. Білім беру үрдісін ұйымдастыру және жүзеге асыруға қойылатын талаптар
5. Жоспарланған білім беру нәтижесін бақылау
6. Ұсынылған әдебиеттер және оқыту құралдары

OÑTÜSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ		044/56-15 14 бетің 4 беті

Түсіндірме жазба

Осы жұмыс оқу бағдарламасы ҚРЖМББС мен үлгілік кәсіптік оқу бағдарламасына өзгертулер мен толықтырулар енгізу туралы ҚР ДСЖӘД министрлігінің 29.07.2016ж. Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартына сәйкес 0301000 - «Емдеу ісі» мамандығы бойынша, 0301013 «Фельдшер» біліктілігіне әзірленді. Фельдшерлерді «Неврология» пәні бойынша оқыту болашақ мамандардың кәсіби біліктілігін қалыптастырудың ажырамас бір бөлігі болып табылады. Пәнді оқытуға 24 сағат көлемінде практикалық сабақ қарастырылған. Бағдарламада қарастырылған бөлімдер мен тақырыптар тізімі толығымен өткізілуге міндетті болып табылады, оларды тереңдетіп және кеңейтіп өзгертуге болады. Осы жұмыс оқу бағдарламасы студенттердің анатомия, физиология, фармакология негіздері, мейіргерлік іс негіздері пәндерінен алған білім, білік, іс-әрекет және қатынас дағдыларын жетілдіруге бағытталған. Бағдарламада терапиядағы мейіргерлік іс, педиатриядағы мейіргерлік іс, хирургия және реанимациядағы мейіргерлік іс, акушерство және гинекологиядағы мейіргерлік іс пәндерімен интеграция қарастырылған. Арнайы іскерлік пен дағдыларды қалыптастыру үшін тиімді технологияларды, оқытудың жеке және сараланған әдістерін таңдау маңызды болып табылады. Студентте базалық және кәсіптік құзыреттіліктерді қалыптастыруға негізделген модульдік оқыту құрылымы енгізілді. Практикалық сабақтарда топты топшаларға бөліп өткізу қарастырылады. Білім алушылардың неврологиялық науқастарға күтім жасау барысында дағды мен біліктілікті игеруге, неврологиялық жағдайларды қарап тексеру әдістерін меңгеруге, тексеру техникасын, алғашқы көмек көрсетуді үйренуге осы жұмыс оқу бағдарламасында ұсынылған практикалық сабақтарды емдеу мекемелерінде өткізу қарастырылған. Оқыту барысында қазіргі таңдағы оқу-әдістемелік әдебиеттерді, жаңа оқу және анықтамалық құралдарды, электронды оқулықтарды, мультимедиялық оқыту бағдарламаларын пайдалану ұсынылады. Пән аяқталғансон саралы сынақ тест түрінде тапсырылады

2 Пәннің мақсаты:

0301013 - «Фельдшер» біліктілігімен 0300000 - «Емдеу ісі» мамандығы бойынша Мемлекеттік жалпыға міндетті білім беру стандартының енгізілуіне байланысты «Неврология» пәнін оқыту үшін жаңа үлгілік бағдарлама құру қажет болды. Нерв жүйесі аурулары және оның салдарының кең таралуы клиникалық медицинада басты орын алады. «Неврология» пәнін оқыту орта буынды медицина қызметкерін даярлауда маңызы зор, яғни фельдшер неврологиялық және психопатологиялық синдромдарды анықтап, шұғыл жағдайларда көмек көрсете алуы керек, науқасты емдеу мекемесіне жеткізуді жүзеге асыра алуы қажет.

- неврологиялық ауруларды ерте анықтап, оларға тиімді ем қолдануды қамтамасыз ететін білім деңгейін және іскерлікті қалыптастыру;

2.3 Пәннің міндеттері:

- әртүрлі аурулары бар науқастарда пайда болатын нерв-психикалық бұзылыстарды анықтау;

- емдеу-профилактикалық шараларды кәсіптік түрде орындау;

Студент білу керек:

- Пәнге сәйкес ҚР ДМ қолданыстағы бұйрықтарын, қаулыларын, нұсқауларын білуді;
- Жұмыс орнында техникалық қауіп-сіздік ережелерін сақтауды;
- Науқастармен қарым-қатынас қалыптастыру үшін этикалық қағидаларды сақтауда;
- Неврологиялық аурулар кезінде халыққа медициналық жәрдем көрсетуді ұйымдастыру ерекшеліктерін білуді;

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы		044/56-15
ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ		14 беттің 5 беті

- Нерв жүйесі ауруларының этиологиясын, патогенезін, клиникалық белгілерін, асқынулары мен нәтижелерін білуді;
- Неврологиялық науқастарды қазіргі кезеңге сай тексеру әдістемелерін білуді;
- Неврологиялық науқастарды госпитализациялау керсетімдерін білуді;
- Нерв ауруларын емдеу және алдын алудың негізгі қағидаларын білуді;
- Неврологиялық науқасқа күтім жасаудың ерекшелігін білуді;
- Неврологиялық клиникадағы шұғыл жағдайлар кезінде дәрігерге дейінгі көмек керсету тәсілін білуді;
- Психоневрологиялық мекемелер жұмысының ерекшеліктерін білуде;
- Емдеу-профилактикалық мекемелерінде санитария-эпидемиологиялық режимді білуді;
- Нерв жүйесінің ауруларына тән клиникалық симптомдар мен синдромдарды анықтай білуді;
- Нерв жүйесінің ауруларына саралау диагностикасын жүргізуді;
- Неврологиялық науқастарды қазіргі заманға сай тексеру тәсілдерін меңгеруді;
- Нерв жүйесінің аурулары кезінде ересектер мен балаларға мамандандырылған медициналық жәрдем көрсете білуді;
- Шұғыл жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек көрсете білуді;
- Салауатты өмір салтын насихаттауға, шылым шегуге, нашақорлыққа, ішімдікке қарсы күрес және алдын алу шараларын өткізуді;
- Емдеу және алдын алу мекемелерінде емдеу-сақтау режимінің ерекшеліктерін білуді;
- Науқастың жұқпалы ауруларды жұқтырып алмау қауіпсіздіктерін қамтамасыз етуді;
- Неврологиялық науқастарды қарап тексерудің тәсілдерін меңгеруде;
- Науқастарды зертханалық функционалдық және аспаптармен зерттеуге дайындай алады;
- Бактериологиялық зерттеу үшін материалдар алуда, оларды сақтау және жеткізу жұмыстарымен қамтамасыз етуді;
- Неврологиялық аурулар кезінде қажетті құжаттамалардың барлық түрлерін (сырқатнама, зертханаға жолдама беру) ресімдеуді;

Студент дағдыларды игеруі керек:

- Негізгі жүйке синдромының клиникалық көріністері.
- Ми қан айналымының жіті бұзылуы.
- жулынының сегментарлы-рефлекторлық қызметін;
- Жаңа туылған балалардың жүйке жүйесі аурулары;
- омыртқа жотасының мойын, кеуде, белсегізкөз деңгейінде пайда болатын остеохондроздың клиникалық көріністерін;
- бет нерві нейропатиясының этиопатогенезі мен клиникалық көріністерін;
- ОНЖ жарақаттарының клиникалық көріністерін;
- жалпы ми және ошақтық симптомдарды;
- вегетативті қан-тамыр дистониясы, бас сақинасы ауруларының клиникалық көрінісі туралы;
- Рейно ауруларының клиникалық көрінісін;
- вегетативтік криздің көрінісін;
- менингококк инфекциясының этио-патогенезін және клиникалық көрінісін;
- тұқым қуалайтын-дегенеретивті аурулар туралы және тұқым қуалайтын аурулардың алдын алу тәсілдерін;
- жіті ми қан айналым бұзылыстарының жіктелуін;
- инсульттің этиопатогенезін, даму механизмін, клиникалық түрін;
- жіті ми қанайналымының бұзылыстары кезіндегі зерттеу әдістерін білуі тиіс.
- орталық және перифериллық салауруларымен ауыратып науқастарға организмнің

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ	044/56-15 14 беттің 6 беті

әр түрлі қызметінің қалпына келтіру мақсатта рмби литациялық шаралар отуді;
 - Жүйке жүйесінің және бұлшық ет жүйесінің тұқым қуалайтын аурулары.

2. Пәнді оқытудың жоспарланған нәтижелері

Білім бағдарламасында және стандартта оқытудың жоспарланған нәтижелері.	Үлгілік оқу бағдарламасында жоспарланған нәтижелер
<p style="text-align: center;">Білім алушылар:</p> <p>Базалық: БК 1.Оқыту БҚ 1.1.Өз-өзін жетілдіру: ұзақ уақыт оқу , кәсіптік деңгейінің өсу жоспарын меңгеру БҚ 1.2. Ақпарат: ақпаратты жинап, сараптап, тәжірибеде қолдану БҚ 1.3. Компьютерлік технологиялар: ақпараттық компьютерлік технологияларды жұмыста және өз-өзін жетілдіруде қолдану БҚ 2. Коммуникациялар және топта жұмыс істеу БҚ 2.1. Коммуникативті дағдылар: әр түрлі адамдармен ахуалға байланысты нәтижелі коммуникацияны көрсету БҚ 2.2. Топта жұмыс істеу: әр түрлі топта жұмыс істегенде жауапкершілікті көрсетеді. Кәсіптік құзыреттіліктер КҚ 1.Денсаулықты нығайту КҚ 1.1. Салауатты өмір салты: жеке адамдарда, жанұяда және халық арасында салауатты өмір салтын қалыптастыруды іске асыру КҚ 1.2. Бақылау: әр түрлі қауіпті топтағы науқастар мен адамдарды нәтижелі бақылауды іске асыру КҚ 1.3. Кеңес беру: науқастардың және олардың жанұясының денсаулықтарын сақтау және нығайту сұрақтары бойынша кеңес беру дағдыларын меңгеру КҚ 2. Қауіпсіздік және сапа КҚ 2.1. Стандарттар: қауіпсіздікті сақтау және сапалы медициналық қызмет көрсету стандартына сәйкес емшараларды орындау КҚ 3. Клиникалық құзыреттілік КҚ 3.1. Медбикелік күтім: жанұясы мен</p>	<p>Пәнді оқып білудің нәтижесінде білім алушылар:</p> <ul style="list-style-type: none"> -психиатриялық аурулардың пайда болу себептерін түсіндіру; - психикалық статусты зерттеу әдістерін анықтау; - шизофренияның түрлерін және ағымын түсіндіру; - шизофренияның клиникалық белгілерін суреттеу, - интеллектуалды даму дәрежесі бойынша ақыл-есінің кемістігінің бөлінуін есте сақтау; -инволюциялық психоздарда психиканың өзгерістерін анықтай білу; - заңды түрде наркотикалық заттарға жататын дәрілік немесе дәрілік емес препаратты қолдану әсерінен психикалық бұзылыстардың пайда болатыны туралы түсіндіру; - психикалық және физикалық тәуелділікті және толеранттылықты анықтау; - шизофренияға саралау диагнозын жүргізу ; - аффективті бұзылыстар жағыдайында науқастарға күтім жасай алуды іске асыру; - ақыл-есінің кемістігімен сырқаттанатын науқастарға оңалту шараларын жүргізу;

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979- MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ		044/56-15 14 беттің 7 беті

<p>қоршаған айналасының қатысуымен науқас-орталықтандыру қатынасын пайдалана отырып, медбикелік күтімді іске асыру:</p> <ul style="list-style-type: none"> - медбикелік сұхбатты және физикалық тексерулерді пайдалана отырып науқастан ақпарат жинау - тексерулердің нәтижелеріне сүйене отырып, науқастың мәселелерін тұжырымдау - медбикелік күтім жоспарын құрастырады - медбикелік күтім жоспарын іске асырады және құжаттандырады - науқасты күту нәтижелілігін бағалайды <p>КҚ 3.2. Оңалту шаралары: нәтижелі оңалту шараларына сүйене отырып, науқастың функционалды қабілетін жақсартады</p> <p>БҚ 3.3. Дәлелді медбикелік тәжірибе: күнделікті қызметінде дәлелді медбикелік тәжірибені қолдану</p>	<ul style="list-style-type: none"> - дәрігерге дейінгі психиатриялық көмек көрсету; - емдеу жоспарын құрастыру; - алкогольизм және алкогольдік психозға, наркоманияға, токсикоманияға диагностика жүргізу; - психиатриялық науқастарға бақылау жүргізуді іске асыру;
--	--

Пререквизиттер: латын тілі, қалыпты анатомия, қалыпты физиология, патологиялық анатомия, патологиялық физиология, психология негіздері және қатынас дағдылары, неврологиядағы мейіргерлік іс, фармакология негіздері, мейіргерлік іс негіздері, терапиядағы мейіргерлік іс, эпидемиология және жұқпалы ауруларындағы мейіргерлік іс, медициналық психология.

Неврология» пәнінің тақырыптық жоспары және мазмұны
3.1 Пәннің тақырыптық жоспары

№	Тақырыптардың атауы	Сағат саны	оның ішінде	
			Теориялық сабақ	Тәжірибелік сабақ
1	Негізгі жүйке синдромының клиникалық көріністері. Ми қан айналымының жіті бұзылуы.	6	2	4
2	Жүйке жүйесінің жұқпалы аурулары.	6	2	4
3	Жаңа туылған балалардың жүйке жүйесі аурулары.	6	2	4

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ		044/56-15 14 беттің 8 беті

4	Вегетативті жүйке жүйесінің аурулары.	6	2	4
5	Орталық жүйке жүйесінің көлемді процестері. Орталық жүйке жүйесінің жарақаттары.	6	2	4
6	Жүйке жүйесінің және бұлшық ет жүйесінің тұқым қуалайтын аурулары.	6	2	4
	Барлығы:	36	12	24

3.2 Пәннің үлгілік оқу бағдарламасының мазмұны 1тақырып Негізгі жүйке синдромының клиникалық көріністері.

Ми қан айналымының жіті бұзылуы.Клиникалық неврология - неврологиялық ғылымның бір бөлігі. Неврология тарихы, Неврологияның медицинада мамандық ретінде танылуы. Қазақстаидағы корпекті Невропатологтар, олардың неврология ғылымына қосқан үлестері, нерв жүйесінің аурулары, олардың таралуы мен әлеуметтік маңыздылығы. Жалпы және жеке неврология,Орталық, вегетативтік перифериялық нсрв жүйесінің құрылымы мен қызметі,нерв жасушасы, Синапстар, нейрондар арқылы козудың берілуі. Аналичаторлар және олардың қызметтері. Жұлынның сегментарлы - рефлекторлық қызметі. Ми мен жүйке қызметі

Неврологиядағы синдромдар мен симптомдарға түсініктеме. Тірек - қимыл жүйесінің ылыстарына сипаттама - орталық және перифериялық салдану, моно-, геми-, пара , тотрапарездер және сал аурулары туралы түсінік. Сезімталдылық қызметінің бұзылуына сипаттама. Вегетативтік бұзылыстар (трофиканың, терморегуляцияның, зат алмасудың, тамырлар тонусының бұзылуы). Жоғары ми қызметінің бұзылуы: афазия (моторлық, сенсорлық, амнезиялық), апраксия, агнозия, науқастың гаимдылық қабілетінің бұзылуы (сезгіштік қабілетінің бұзылуы, қабылдау, ойлау қабілетінің бұзылуы). Неврология бөлімшесінің, емдеу-алдын алу мекемелері жұмысының ерекшеліктерімен және медициналық құжаттамаларды жүргізумен та-нысу. Тірек қимыл жүйесінің бұзылуы, сезімталдылық касиеттердің бұзылуы, жоғары ми қызметі және вегетативтік бұзылуы бар науқастарды демонстрациялау. Науқастың танымдылық қабілітінің бұзылуын, анализатордың қызметін анықтау. Сырқаттамаға және зерттеу нәтижелеріне интерпретация жүргізуді талқылау.

2 тақырып Жүйке жүйесінің жұқпалы аурулары.

Нерв жүйесінің жұқпалы ауруларының этиологиясы, патогенезі, жіктемесі. Ілкі және салдарлық менингиттер. Менингококкты цереброспипальды менингит. Клиникасы. Менингит кезінде ликвордың құрамы. Зерттеудің диагностикалық әдістері (жұлын пункциясы, жұлын сұйықтығынан анализ алу) және науқасты оларға дайындау. Ауруды емдеу, алдын-алу. Науқасқа күтім жасаудың негізгі принциптері, Кене энцефалит. Полиомиелит. Клиникалық көрінісі, диагностикасы, емдеу, вакцина және сарысу қолдану көрсетімдері. Науқасты емдеу мен күтім жасаудың негізгі принциптері.

Практикалық сабақ: ЕПМ жұқпалы аурулар бөлімшесінде жұмыс істеу. Менингит, энцефалит, полиомиелит ауруларымен ауыратын науқастарды қарау шағымдарын, ауру анамнезін жинау, өмірбаянын сұрастыру. Неврологиялық сінтусын зерттеу, негізгі клиникалық симптомдарды анықтау: шүйде *бекетінің*

тартылуы, интоксикация белгілері, ми қыртысы мен қабығының тітіркету сим-птомдары, «бастың салбырауы» симптомы. Сырқатнаманы талқылау. Науқасты

OÑTÚSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ		044/56-15 14 беттің 9 беті

люмбальды пункция жасауға дайындау, нәтижесін интерпретациялау (қалыпты және патологиялық жағдайда ликвордың құрамын талдау). Науқасқа тиімді күтім жасауды жүзеге асыру.

Менингит –ми қабықтарының қабынуы Бұл ауруды әртүрлі бактериялар шақыруы мүмкін бірақ көбінес кокктар тобы (менингококктар,стрептококктар,пневмококктар) шақырады.Менингиттің ең жиі кездесетін түрі цереброспиналдық менингит болып табылады,оны менингококктардың ерекше тобы қоздырады.Бұл ауру көбінесе қысқы және көктемгі уақытта эпидемиялық өршу түрінде таралады.

Менингококктық инфекцияның көбею ошағы мен таралу көзу жұқтырылған адам болып табылады. Сыртқы ортада аурудың қоздырғыштары (менингококктар) күн сәулесінің, температураның әсерінен тез жойылады. Сау балалардың мұрнының шырышты қабатында олар біраз уақыт сақтала алады, міне осыған байланысты бацилла тасымалдаушылық кездеседі.

3 тақырып Жаңа туылған балалардың жүйке жүйесі аурулары.

Техсерудің субъективтік тәсілі: төлқұжат мәліметтерін анықтау, шағымдарын, ауру анамнезін жинау, өмірбаянын сұрастыру. Бассүйек нервінің, рефлекторлық тірек-қимыл қозғалысының, сезімталдылық қызметтерін зерттеу. Вегетативтік сынама жүргізу. Қосымша зерттеу әдістері: зертханалық және аспаппен. Науқасты даярлау. Зерттеу нәтижелерінің интерпретациялау.

Науқастарды қарау, негізгі шағымдарын, ауру анамнезін жимау, өмірбаянын анықтау. Неврологиялық статусты зерттеу: бассүйек нервтерінің қызметін зерттеп бағалау, тірек-қимыл қызметінің бұзылуын анықтау, қимылдың үйлесіміне баға беру; ауырсынуды, ыстықты, сезімталдылықты, сейлеу қабілетін зерттеу.

Рентгенологиялық зерттеу, люмбальды пункция, ЭЭГ, РЭГ, ЭХОЭГ, тамырлардың доплерографиясы, компьютерлік томография жүргізуге дайындау және өткізу жұмыстарына қатысу. Зерттеу нәтижелерін интерпретациялау.

Бет нервінің нейропатиясы: этиологиясы, патогенезі, клиникасы, диагностикасы, емдеу, күтім жасау, алдын алу.

Үштармақты нервтің невралгиясы: этиопатогенезі, клиникасы, диогности-касы, емдеу, алдын алу. Омыртқаның мойын, кеуде, бел-сегізкөз бөліміндегі остеохондроздардың этиологиясы, патогенезі, неврологиялық белгілері. Тексерудің, емдеудің, күтім жасаудың негізгі принциптері.

Бет нервінің невритімен, үштармақты нервтің невралгиясы-мен, омыртқа жоғасының ауруларымен ауыратын науқастарды қарау. Неврологиялық статусты зерттеу, негізгі клиникалық симптомдарды анықтау. Остеохондроз кезіндегі тартылу симптомдары мен ауырсыну нүктесін анықтау. Науқасты тасымалдау. Науқастың төсек-орнын әзірлеу. Осы аурулармен ауыратын науқастардың сырқатнамасын талқылау, тексеруді жоспарлау және емдеу сырқатнама қуру. Қосымша зерттеу тәсілдерін қолдану. Науқасқа тиімді күтім жасауды жүзеге асыру.

Нерв жүйесінің жұқпалы аурулары. Менингит тер, Тексерудің, емдеудің, күтім жасаудың негізгі принциптері

Нерв жүйесінің жұқпалы ауруларының этиологиясы, патогенезі, жіктемесі. Ілкі және салдарлық менингиттер. Менингококкты цереброспинальды менингит. Клиникасы. Менингит кезінде ликвордың құрамы. Зерттеудің диагностикалық әдістері (жұлын пункциясы, жұлын сұйықтығынан анализ алу) және науқасты оларға дайындау. Ауруды емдеу, алдын-алу. Науқасқа күтім жасаудың негізгі принциптері, Кене энцефалит. Полиомиелит. Клиникалық көрінісі, диагностикасы, емдеу, вакцина және сарысу қолдану көрсетімдері. Науқасты емдеу мен күтім жасаудың негізгі принциптері.

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979- MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ	044/56-15 14 беттің 10 беті	

Практикалық сабақ: ЕПМ жұқпалы аурулар бөлімшесінде жұмыс істеу. Менингит, энцефалит, полиомиелит ауруларымен ауыратын науқастарды қарау шағымдарын, ауру анамнезін жинау, өмірбаянын сұрастыру. Неврологиялық сінтусын зерттеу, негізгі клиникалық симптомдарды анықтау: шүйде *бекетінің*

тартылуы, интоксикация белгілері, ми қыртысы мен қабығының тітіркету симптомдары, «бастың салбырауы» симптомы. Сырқатнаманы талқылау. Науқасты люмбальды пункция жасауға дайындау, нәтижесін интерпретациялау (қалыпты және патологиялық жағдайда ликвордың құрамын талдау). Науқасқа тиімді күтім жасауды жүзеге асыру.

4 тақырып Вегетативті жүйке жүйесінің аурулары.

Вегетативті нерв жүйесі ауруларының этиологиясы, жіктемесі, клиникалық көрінісі: бас сақинасы, қан-тамыр дистониясы, вегетативтік криз. науқасты емдеудің, оған күтім жасаудың негізгі принциптері. Бас сақинасы кезінде кризді тоқтату. Алдын алу. Науқасқа күтім жасаудың ерекшеліктері.

Практикалық сабақ: Ауруханада жұмыс істеу. Науқасты қарау, шағымдарын, науқас анамнезін жинау. Неврологиялық статусын зерттеу, негізгі клиникалық симптомдарды анықтау. Сырқатнаманы талқылау, вегетативті нерв жүйесі ауруымен ауыратын науқастарға зерттеу және емдеу жоспарларын құру. Вегетативтік сы-нама өткізуге қатысу, олардың нәтижесін интерпретациялау. Вегетативті нерв, бас сақинасы ұстамасы кезінде дәрігерге дейінгі көмек көрсету. Емдеу шараларына қатысу, Вегетативті нерв жүйесі ауруларымен ауыратын науқасқа тиімді күтім жасауды жүзеге асыру.

Мидың ашық және жабық жарақаттары: мидың шайқалуы, мидың зақымдалуы, мидың қысылуы, I патогенезі, клиникасы, емі, алғашқы жәрдем көрсету. Жұлын жарақаты, клиникасы. Тексерудің, емдеудің, күтім жасаудың негізгі принциптері. Ауруханадағы нейротравма бөлімшесінде жұмыс істеу. мидың әртүрлі жарақаттары бар науқастардың неврологиялық статусын зерттеу. Мидың шайқалуы, зақымдалуы, қысылуы кезінде функциональдық жағдайын бағалау. Сырқатнаманы талқылау. Ми жарақатын алған науқастарды емдеу принциптері. науқастарды энцефалография, компьютерлік және магнит ядролық томографияға әзірлеу науқасқа тиімді күтім жасауды жүзеге асыру.

Клиникалық белгілері: жалпы ми және нақты симптомдары, ауытқу симптомдары. Қосымша зерттеу тәсілдері, емдеу принциптері, шұғыл жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек керсету. Практикалық сабақ: Ауруханадағы нейрохирургия бөлімшесінде жұмыс істеу. Науқасты қарау, шағымдарын, ауру анамнезін жинау. Ми ісігі ауруымен ауыратын науқастарды неврологиялық статусын зерттеу. Функциональдық жағдайын бағалау. Сырқаттамасын талқылау. Науқасты емдеудің негізгі принциптері. Шұғыл жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек керсету. Науқасты эхоэнцефалографияға, компьютерлік және магнитті ядролық томографияға әзірлеу. Науқасқа тиімді күтім жасау, медициналық этика мен деонтология қағидаларын сақтау. Геморрагиялық, ишемиялық инсульттер, клиникасы. Ми қан айналымының бұзылуы кезінде шұғыл көмек көрсету жолдары. Тексерудің, емдеудің, күтім жасаудың негізгі принциптері

Ми қанайналымының бұзылу себептері. Жиілігі, бейімдеуші факторлар, жіктемесі, патогенезі, диагностикасы. Ми қанайналымының өткінші бұзылыстарының клиникасы. емдеу. Шұғыл көмек көрсету тәсілі. Алдын алу. Геморрагиялық, ишемиялық инсульттер: этиопатогенезі, клиникасы, диагностикасы. Инсульт кезінде шұғыл көмек керсету, Науқасқа күтім жасау ерекшеліктері. Науқасты қосымша зерттеу тәсілдеріне дайындау әдістері. Церебральдық кома кезінде күтім жасау ерекшеліктері. Жауыржараның, іркілмелі пневмонияның алдын алу. Аяқ - қолы сал болтан науқастарда контрактура дамуының алдын алу.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979- MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ		044/56-15 14 беттің 11 беті

Практикалық сабақ: Ми қанайналымының бұзылысымен ауыратын науқастарды қарау. Науқастарды қоларбамен тасымалдау. Инсульт кезінде алғашқы көмек көрсету. Жоғары ми қыртысы қызметін, рефлекторлы тірек-қимыл бөлігін және сезімталдылықты зерттеу. Науқастың функционалдық, нерв-психикалық және әлеуметтік статусын бағалау. Науқасты жұлын пункциясына әзірлеу, жұлын пункциясын жүргізуге қатысу, науқасты зерттеудің қосымша әдістеріне дайындау. Сал болған 11 және сөйлеу қабілеті бұзылған науқастарға тиімді күтім жасау ерекшеліктері. Жауыржаралардың, іркілмелі пневмонияның, бұлшықетті контрактураның алдын алу.

5 тақырып Орталық жүйке жүйесінің көлемді процестері. Орталық жүйке жүйесінің жарақаттары Вегетативті нерв жүйесі ауруларының этиологиясы, жіктемесі, клиникалық көрінісі: бас сақинасы, қан-тамыр дистониясы, вегетативтік криз. науқасты емдеудің, оған күтім жасаудың негізгі принциптері. Бас сақинасы кезінде кризді тоқтату. Алдын алу. Науқасқа күтім жасаудың ерекшеліктері.

Практикалық сабақ: Ауруханада жұмыс істеу. Науқасты қарау, шағымдарын, науқас анамнезін жинау. Неврологиялық статусын зерттеу, негізгі клиникалық симптомдарды анықтау. Сырқатнаманы талқылау, вегетативті нерв жүйесі ауруымен ауыратын науқастарға зерттеу және емдеу жоспарларын құру. Вегетативтік сы-нама өткізуге қатысу, олардың нәтижесін интерпретациялау. Вегетативті нерв, бас сақинасы ұстамасы кезінде дәрігерге дейінгі көмек көрсету. Емдеу шараларына қатысу, Вегетативті нерв жүйесі ауруларымен ауыратын науқасқа тиімді күтім жасауды жүзеге асыру.

Мидың ашық және жабық жарақаттары: мидың шайқалуы, мидың зақымдалуы, мидың қысылуы, I патогенезі, клиникасы, емі, алғашқы жәрдем көрсету. Жұлын жарақаты, клиникасы. Тексерудің, емдеудің, күтім жасаудың негізгі принциптері.

Практикалық сабақтар: Ауруханадағы нейротравма бөлімшесінде жұмыс істеу. мидың әртүрлі жарақаттары бар науқастардың неврологиялық статусын зерттеу. Мидың шайқалуы, зақымдалуы, қысылуы кезінде функционалдық жағдайын бағалау. Сырқатнаманы талқылау. Ми жарақатын алған науқастарды емдеу принциптері. науқастарды энцефалография, компьютерлік және магнит ядролық томографияға әзірлеу науқасқа тиімді күтім жасауды жүзеге асыру.

Клиникалық белгілері: жалпы ми және нақты симптомдары, ауытқу симптомы. Қосымша зерттеу тәсілдері, емдеу принциптері, шұғыл жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек көрсету. Практикалық сабақ: Ауруханадағы нейрохирургия бөлімшесінде жұмыс істеу. Науқасты қарау, шағымдарын, ауру анамнезін жинау. Ми ісігі ауруымен ауыратын науқастарды неврологиялық статусын зерттеу. Функционалдық жағдайын бағалау. Сырқаттамасын талқылау. Науқасты емдеудің негізгі принциптері. Шұғыл жағдайларда дәрігерге дейінгі көмек көрсету. Науқасты эхоэнцефалографияға, компьютерлік және магнитті ядролық томографияға әзірлеу. Науқасқа тиімді күтім жасау, медициналық этика мен деонтология қағидаларын сақтау. Геморрагиялық, ишемиялық инсульттер, клиникасы. Ми қан айналымының бұзылуы кезінде шұғыл көмек көрсету жолдары. Тексерудің, емдеудің, күтім жасаудың негізгі принциптері

Ми қанайналымының бұзылу себептері. Жиілігі, бейімдеуші факторлар, жіктемесі, патогенезі, диагностикасы. Ми қанайналымының өткінші бұзылыстарының клиникасы. емдеу. Шұғыл көмек көрсету тәсілі. Алдын алу. Геморрагиялық, ишемиялық инсульттер: этиопатогенезі, клиникасы, диагностикасы. Инсульт кезінде шұғыл көмек көрсету, Науқасқа күтім жасау ерекшеліктері. Науқасты қосымша зерттеу тәсілдеріне дайындау әдістері. Церебральдық кома кезінде күтім жасау ерекшеліктері. Жауыржараның, іркілмелі пневмонияның алдын алу. Аяқ - қолы сал болған науқастарда контрактура дамуының алдын алу.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ	044/56-15 14 беттің 12 беті	

Практикалық сабақ: Ми қанайналымының бұзылысымен ауыратын науқастарды қарау. Науқастарды қоларбамен тасымалдау. Инсульт кезінде алғашқы көмек көрсету. Жоғары ми қыртысы қызметін, рефлекторлы тірек-қимыл болігін және сезімталдылықты зерттеу. Науқастың функционалдық, нерв-психикалық және әлеуметтік статусын бағалау. Науқасты жұлын пункциясына әзірлеу, жұлын пункциясын жүргізуге қатысу, науқасты зерттеудің қосымша әдістеріне дайындау. Сал болған 11 және сөйлеу қабілеті бұзылған науқастарға тиімді күтім жасау ерекшеліктері. Жауыржаралардың, іркілмелі пневмонияның, бұлшықетті контрактураның алдын алу.

6 тақырып Жүйке жүйесінің және бұлшық ет жүйесінің тұқым қуалайтын аурулары.

Жаңа туылған нәрестелердің нерв жүйесі аурулары. Тексерудің, емдеудің, күтім жасаудың негізгі принциптері

Перинатальды кезеңде ОНЖ зақымдалу себептері, патогенезі. Алғашқы көмек көрсету. ОНЖ патологиясымен ауыратын малярды тексерудің, емдеудің және күтім жасаудың негізгі принциптері.

Эпилепсия тектес синдромдар, этиологиясы, жіктемесі, патогенезі, үлкен және кіші қояншық ұстамасының клиникалық белгілері. Диагностикасы. Этиологиялық статус. Қояншық ұстамасы кезінде көрсететін шұғыл көмек көрсету. науқасты емдеу мен күтім жасаудың негізгі принциптері. Паркинсон ауруы және акинстика-ригидтік синдром. Этиопатогезі, клиникалық көрінісі, диагностикасы, алғашқы көмек көрсету. Науқасты емдеу мен күтім жасаудың негізгі принциптері. Эпилепсиямен, Паркинсон ауруымен ауыратын науқастарды қарау. Негізгі шағымдарын, ауру анамнезін, өмірбаянын жинау, Паркинсон ауруы мен эпилепсиямен ауыратын науқастардың психикалық ауытқуларын анықтау. Эпилепсия тектес синдром, сіңір тартылудың клиникалық сипаттамасы. Қоян ұстамасы кезінде дәрігерге дейінгі көмек көрсету шаралары. Сырқаттамасы талқылау, эпилепсияны емдеудің негізгі принциптері. ЭЭГ, РЭГ, ЭхоЭГ, тамыр доплерографиясы, компьютерлік томографияны жүргізуге науқасты әзірлеу және өткізу жұмыстарына қатысу. Зерттеу нәтижесін интерпретациялау. Науқасқа тиімді күтім жасау. Медициналық этика мен деонтология принциптерін сақтау. Нерв жүйесі дамуының ақаулары. Гидроцефалия: жіктемесі, клиникасы, диагностикасы, емі. Микроцефалия. Балалардың церебралдық сал ауруы. Клиникасы, диагностикасы, емі. Күтім жасау ерекшеліктері

Гидроцефалияның кездесу жиілігі, жіктемесі, клиникалық көрінісі туралы түсінік. Зерттеу әдістері. Алғашқы көмек көрсету. Науқасты емдеу мен күтім жасаудың негізгі принциптері. Микроцефалия: этиопатогенезі, клиникасы, диагностикасы емдеу және күтім жасау. Балалардың церебральды сал ауруының жіктемесі, клиникалық белгілері, диагностикалау әдістері, емдеу және күтім жасау принциптері. ОПЖ ақауының дамуы және алдын алу.

Нерв аурулары клиникасында кездесетін шұғыл жағдайлар. Дәрігерге дейінгі көмек көрсету Ми қанайналымының жіті бұзылыстары, гипертониялық церебральды криз және инсульттер, клиникасы, ағымы, асқынулары. Науқастың функционалды жағдайына баға беру. Нерв жүйесі аурулары клиникасында кездесетін шұғыл жағдайлардың бағалау диагностикасы. Дәрігерге дейінгі көмек көрсетудің принциптері. Науқастың бақылау және оған күтім жасау ерекшеліктері.

Практикалық сабақ: Ми қанайналымының бұзылыстарымен, церебралды кризбен, инсульттен ауыратын науқастарды қарау. Науқастарды қоларбамен тасымалдау. Шұғыл жағдайларда алғашқы көмек көрсету. Неврологиялық статусын зерттеу.

Науқастың функционалдық, нерв-психикалық және әлеуметтік статусын бағалау. Зертханалық зерттеу мен аспаппен зерттеу әдістерін дайындау, өткізу жұмыстарына

O'NTUSTIK QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ		044/56-15 14 бетің 13 беті

катысу. Нәтижесін интерпретациялау. Науқасқа күтім жасауды жүзеге асыру. Жауыржараның, іркілмелі пневмонияның, бұлшықетті контрактураның, тромбоздың алдып алу.

«Неврология» пәні бойынша бақылаудың қорытынды түрі - сынақ. Сонымен бірге, білім деңгейін бақылау мақсатында қосымша әртүрлі әдіс-тәсілдер қолданылады. Пән бойынша оқу материалын толық меңгеру үшін компьютерлік тестілерді тапсырады, жағдаяттық есептерді шешеді және неврологиялық науқастарға тиімді күтім жасауды жүзеге асыру үшін практикалық дағдылар мен іскерліктерін тапсырады.

5. Жоспарланған білім беру нәтижесін бақылау

Ағымдық бақылау: жазбаша тестілеу, жазбаша/ауызша сұрау, ситуациялық есептерді шешу, практикалық дағдыларды бағалау.

Қорытынды бақылау: диф сынақ тест саны (144)

Бағдарламалық материалдың мазмұнын студенттердің игеру деңгейін тексеру үшін заманауи тәсілдері мен бақылау әдістері қолданылады. Бақылау түрлерін жүргізуге таңдау құқығы қарастырылған.

6 Әдебиеттер мен қосымша оқу құралдары

6.1 Негізгі әдебиеттер:

Детская неврология: учебник: в 2-х т. Петрухин А.С. - М., ГЭОТАР-Медиа, 2009. - Т. 1 - 272с; Т.2 - 560 с.

1. Нервные и психические болезни. Бортникова СМ., Зубахина Т.В. - Ростов-на-Дону, 2000.
2. Қайшыбаев, С. Неврология. 1 - кітап. Топикалық және синдрологиялық диагностика негіздері : оқулық . - Алматы : Эверо, 2016. - 304 бет. с.70экз.
3. Қайшыбаев, С. Неврология. 2-кітап. Арнайы невропатология : оқулық /. - Алматы : Эверо, 2016. - 484 бет. с. 70экз.
4. Гусев, Е. И. Неврология және нейрохирургия. 2 томдық. 1 т. Неврология: оқулық / ; қазақ тіл. ауд. Ш. К. Омарова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 488 бет. +эл. опт. диск (CD-ROM). -100экз.
5. Гусев, Е. И. Неврология және нейрохирургия. 2 томдық. 2 т. Нейрохирургия : оқулық / қазақ тіл. ауд. Ш. К. Омарова. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2016. - 312 бет. с. 100экз.
6. Абдрахманова, М. Г. Балалар неврологиясы : оқу құралы / - Алматы : Эверо, 2016. - 268 бет. С.25экз.
7. Гусев, Е. И. Неврология и нейрохирургия. В 2 т. Т. 1. Неврология. : учебник / Е. И. Гусев, А. Н. Коновалов, В. И.Скворцова. - 4-е изд. доп. ; Мин. образования и науки РФ. Рекомендовано ГБОУ ВПО "Первый Московский гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 640 с.-26 экз.
8. Гусев, Е. И. Неврология и нейрохирургия. В 2 т. Т. 2. Нейрохирургия : учебник / Е. И. Гусев, А. Н. Коновалов, В. И. Скворцова. - 4-е изд. доп. ; Мин. образования и науки РФ. Рекомендовано ГБОУ ВПО "Первый Московский гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 408 с-26 экз.
9. Қайшыбаев, С. Неврология. 1-кітап. Топикалық және синдрологиялық диагностика негіздері оқулық / С. Қайшыбаев. - Алматы : Эверо, 2015. - 304 б.-75 экз.
10. Қайшыбаев, С. Неврология. 2-кітап. Арнайы невропатология [Мәтін] : оқулық / С.

ОҢТҮСТІК ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SKMA -1979-	SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
Неврология, психиатрия және психология кафедрасы ЖҰМЫС ОҚУ БАҒДАРЛАМАСЫ		044/56-15 14 беттің 14 беті

11. Қайшыбаев. - Алматы : Эверо, 2015. - 484 б. -75 экз.

12. Гусев, Е. И. Неврология и нейрохирургия. В 2 т. Т. 1. Неврология. : учебник / Е. И. Гусев, А. Н. Коновалов, В. И. Скворцова. - 4-е изд. доп. ; Мин. образования и науки РФ. Рекомендовано ГБОУ ВПО "Первый Московский гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 640 с.-26 экз.

6.2 Қосымша әдебиеттер:

13. Неврологические симптомы, синдромы и болезни: энциклопедический справочник.

Гусев Е.И., Никифоров А.С. -М., ГЭОТАР-Медиа, 2006. - 1184 с.

14. Неврология. Карлов В.А. - М., Медицина, 2002.

15. Неврология. Кайшибаев С.К. 1,2 часть (рус). - Алматы, 2003.

16. Нервные болезни. Яхно Н.Н., Штульман Д.А. 1,2 том. - М., Медицина, 2001.

17. Арысланова, А. М. Медико- социальное исследование неврологической заболеваемости детей: дис. ... магистра мед. наук. - Шымкент, 2014. - 63 с.-1экз

18. Левин, О. С. Неврология: справочник прак. врача: справочное издание / О. С.

Левин, Д. Р. Штульман. - 9-е изд. - М. : Медпресс-информ, 2014. - 1024 с. -10 экз.

19. Жүйке жүйесі ауруларының жіктелісі: моногр. – Шымкент, 2002. – 1 экз.

20. Жұмабаев У. Нерв жүйесінің функционалдық анатомиясы: моногр. - Алматы, 1997. – 6 экз.

6.3 Оқу құралдары:

1. Қағаз және электрондық нұсқадағы оқу-әдістемелік құралдар;

1. Дидактикалық және көрнекі құралдар;

2. Қағаз және электрондық нұсқадағы тестілер;

3. Демонстрацияланған оқулық фильмдер;

4. Кестелер, планшеттер, диаграммалар.

Оқытушының қолы

